Vnútroštátne právne predpisy

Bugarska

Na tejto stránke sa uvádzajú informácie o bulharskom právnom systéme a prehľad bulharského práva.

Pramene práva

Vnútroštátne pramene

Medzi pramene práva patrí:

Ústava Bulharskej republiky [uverejnená v úradnom vestníku (*Darzhaven Vestnik, DV)* č. 56 z 13. júla 1991, zmenená v úradných vestníkoch č. 85 z 26. septembra 2003, č. 18 z 25. februára 2005, č. 27 z 31. marca 2006, č. 78 z 26. septembra 2006 – Rozhodnutie Ústavného súdu č. 7/2006, č. 12 zo 6. februára 2007 a č. 100 z 18. decembra 2015 (DV1)];

legislatívne akty a

regulačné akty.

Judikatúra nie je z formálneho hľadiska prameňom práva. Je však záväzná pre orgány presadzovania práva.

Európske a medzinárodné pramene práva

Medzi písané právne nástroje patria Ústava Bulharskej republiky, medzinárodné zmluvy, zákony a iné právne predpisy [*postanovlenie* (dekrét), *naredba* (výnos), *pravilnik* (nariadenie), *instruktsiya* (pokyn) a *zapoved* (príkaz)].

Ústava Bulharskej republiky je akt, ktorý má najväčšiu právnu hodnotu. Upravuje organizáciu, zásady, právomoci a povinnosti verejných orgánov, ako aj práva a povinnosti občanov.

Zákon je právny akt, ktorý upravuje buď ako primárny akt, alebo na základe ústavy verejné záležitosti prostredníctvom ustáleného rámca prijatého v závislosti od predmetu alebo dotknutých osôb jedným alebo viacerými právnymi subjektmi alebo ich jednotkami.

Všetky legislatívne akty sa uverejňujú a nadobúdajú účinnosť tri dni po uverejnení, pokiaľ sa v samotných aktoch nestanovuje inak.

Rada ministrov prijíma **dekréty**, keď vydáva nariadenia, výnosy alebo pokyny a ak v rámci svojich výkonných a regulačných právomocí v súlade so zákonom riadi verejné záležitosti, na ktoré sa nevzťahuje pôsobnosť zákona.

Nariadenie je normatívny akt, ktorý sa vydáva na účel vykonávania zákona ako celku. Upravuje organizáciu vnútroštátnych a miestnych orgánov alebo vnútorné podmienky ich činností.

Výnos je normatívny akt, ktorý sa vydáva na účel uplatňovania osobitných ustanovení alebo iných častí normatívneho aktu vyššieho stupňa.

Pokyn je normatívny akt, ktorým nadriadený orgán dáva pokyny svojim podriadeným orgánom vo veci uplatnenia normatívneho aktu, ktorý nadriadený orgán prijal alebo zavedenie ktorého musí zabezpečiť.

Ďalšie nepísané pramene práva, ako sú **zvyk** a **všeobecné zásady práva**, majú takisto mimoriadny význam.

Výkladové rozhodnutia najvyšších súdov možno považovať za druhotný prameň práva.

Ústavný súd rozhoduje prostredníctvom rozsudkov, uznesení a príkazov.

Ústavný súd rozhoduje prostredníctvom rozsudku vo veci samej.

Rozhodnutia súdu sa uverejňujú v úradnom vestníku do 15 dní od ich prijatia a nadobúdajú účinnosť 3 dni po uverejnení.

Hierarchia právnych noriem

Ústava Bulharskej republiky je najvyšším zákonom krajiny. Prednosť práva Európskej únie nie je v ústave osobitne stanovená, uznáva sa však, že toto právo má prednosť pred vnútroštátnym právom.

Podľa článku 5 ods. 4 ústavy medzinárodné zmluvy, ktoré sa ratifikovali v súlade s ústavou, uverejnili a nadobudli účinnosť v Bulharskej republike, tvoria súčasť vnútroštátneho práva krajiny. Majú prednosť pred akýmkoľvek protikladným ustanovením vnútroštátneho práva.

Zákony sú právne akty ďalšieho stupňa. Orgány s výkonnou právomocou prijímajú ďalšie regulačné akty, ako sú dekréty, výnosy, rozhodnutia, nariadenia, pokyny a príkazy.

Inštitucionálny rámec

Inštitúcie zodpovedné za prijatie právnych noriem

Legislatívnu právomoc má Národné zhromaždenie. Národné zhromaždenie má právo prijať, zmeniť, doplniť alebo zrušiť zákony.

Na základe zákona a pri jeho vykonávaní Rada ministrov prijíma dekréty, príkazy a rozhodnutia. Prostredníctvom dekrétov Rada ministrov prijíma aj nariadenia a výnosy.

Ministri prijímajú nariadenia, výnosy, pokyny a príkazy.

Rada ministrov uzatvára medzinárodné zmluvy, ak jej takáto právomoc vyplýva zo zákona. Národné zhromaždenie ratifikuje (alebo zamieta) medzinárodné zmluvy:

ktoré majú politickú alebo vojenskú povahu;

ktoré sa týkajú účasti Bulharskej republiky v medzinárodných organizáciách;

v ktorých sa stanovuje zmena hraníc Bulharskej republiky;

v ktorých sa uvádzajú finančné záväzky štátu;

v ktorých sa stanovuje účasť štátu na rozhodcovskom alebo súdnom riešení medzinárodných sporov;

ktoré sa týkajú základných ľudských práv;

ktoré sa týkajú rozsahu pôsobnosti zákona alebo ktorých zavedenie si vyžaduje prijatie legislatívnych opatrení;

v ktorých sa výslovne uvádza, že sa musia ratifikovať;

ktorými sa Európskej únii priznávajú právomoci vyplývajúce z ústavy.

Legislatívny postup

Prijatie ústavy

Novú ústavu prijíma Veľké národné zhromaždenie zložené zo 400 poslancov.

Národné zhromaždenie má právo zmeniť všetky ustanovenia ústavy s výnimkou tých ustanovení, ktoré patria do právomoci Veľkého národného zhromaždenia. Na zmenu ústavy sa vyžaduje trojštvrtinová väčšina hlasov všetkých poslancov v troch hlasovaniach organizovaných počas troch rôznych dní. Zmenu ústavy podpisuje predseda Veľkého národného zhromaždenia do siedmich dní od jej prijatia a uverejňuje sa v Úradnom vestníku Bulharska (*Darzhaven Vestnik*).

Legislatívna iniciatíva

V súlade s článkom 87 ústavy majú všetci poslanci a Rada ministrov právo predložiť poslanecký alebo vládny návrh zákona.

Vládny alebo poslanecký návrh zákona prijíma Národné zhromaždenie v dvoch čítaniach. Pri prvom čítaní sa preskúma celý vládny alebo poslanecký návrh zákona. Poslanci môžu predkladať písomné návrhy na zmenu vládneho alebo poslaneckého návrhu zákona prijatého v prvom čítaní v lehote stanovenej Národným zhromaždením. Národné zhromaždenie pristúpi k hlbšej rozprave o vládnom alebo poslaneckom návrhu zákona a prijme ho v druhom čítaní. Prijatý vládny alebo poslanecký návrh zákona sa posiela prezidentovi Bulharskej republiky, ktorý podpíše dekrét na účely jeho uverejnenia. Akt sa uverejňuje v úradnom vestníku a nadobúda účinnosť tri dni po uverejnení, ak sa v akte nestanovuje inak.

Právne databázy

Úradný vestník Bulharska je dostupný bezplatne na príslušnom webovom sídle. V elektronickej verzii sa uvádzajú zákony uverejnené Národným zhromaždením, nariadenia Rady ministrov, medzinárodné zmluvy, iné normatívne akty, ako aj oznámenia o verejnom obstarávaní, povolenia a i.

Platené právne databázy, ako sú Apis (Апис), Ciela (Сиела) a Právna encyklopédia (Yuridicheska entsiklopediya), ponúkajú všetky kompletné právne informácie, ale prístup do týchto databáz je platenou službou.

Posledná aktualizácia: 20/07/2022

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné členské štáty. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska komisia vylučuje akúkoľvek zodpovednosť za akékoľvek informácie alebo údaje obsiahnuté alebo uvedené v tomto dokumente. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.